

Holštýnka je vrcholový sportovec

A stejně jako on potřebuje vynikající péči. Jedině tak může dojit denně i 50 litrů mléka a zůstat přitom zdravá a plodná. Jenže – jak toho docílit? Jednou z možností je využití pokročilého monitoringu reprodukce a zdraví krav pomocí senzorů sbírajících kromě dat z pohybové aktivity také informace o jejich přežycování.

Systém SCR je na trhu již od roku 2007 a v České republice jej chovatelé využívají čtyři roky. Izraelskou společností SCR zastupuje česká firma Eurofarm Systems, s. r. o. Ta také v březnu uspořádala sérii seminářů a workshopů s touto tematikou.

Podle slov ředitelky společnosti Eurofarm Systems, s. r. o., Jany Jelínkové je systém od společnosti SCR postaven na praktických pozorováních životních projevů krav, případně jalovic. „S touto společností spolupracujeme od roku 2014. Vybrali jsme si ji proto, že jsou to profesionálové, kteří krávy

Systém SCR pomáhá k určení říje

dobře znají a dokážou spojit jejich potřeby s moderními technologiemi,“ uvedla Jelínková.

Chovatel podle jejích slov potřebuje vědět podrobnosti o zdravotním stavu, říjovém cyklu, pohodě plemenic, jejich výživě a blížícím se porodu. „To všechno se dá zjistit jedním pohledem na monitor, na kterém se sbíhají data ze senzorů na obojích plemenic. Zooteknik má tak potřebné informace v předstihu a konkrétní situaci může

Senzor Heatime v provozu v Krásné Hoře a v detailu

ihned řešit,“ shrnula výhody monitorovacího systému SCR Jana Jelínková.

Užitkovost a reprodukce

Na sérii seminářů hovořil programový manažer společnosti SCR Rotem Rabinovich, který kromě zkušeností s vývojem nových produktů má i zkušenosti z praxe, kde pracoval jako manažer chovu holštýnských krav v Izraeli.

„V chovu dojnic jsme již dosáhli vysoké užitkovosti, teď nastává doba zaměřit se na reprodukci. Aby byl podnik rentabilní, potřebuje dostatek březích krav. Jinak se dostaneme do situace, kdy obrazně řečeno krávy požirají naše peníze,“ komentoval přednášející.

Jedním z nejobtížnějších rozhodnutí je, kdy zapouštět krávy po porodu. Termín záleží nejen na situaci ve stádě, ale také na zvládnutí stání na sucho, úspěšnosti vyhledávání říjí a zdravotním stavu plemenic.

Podle Rabinoviche se ukazuje, že díky nárůstu užitkovosti především u plemene holštýn je jiná laktiční křivka než před 15 lety. Stěžejní ale stále zůstává její perzistence.

Chovatel požaduje, aby kráva zabřezla do 90. až 110. dne laktace. Většina plemenic přitom potřebuje na jednu březost minimálně dvě inseminace v cyklech po sobě následujících. „To znamená, že říje by se měla začít registrovat kolem 60. dne po porodu (u prvotek kolem 70. dne po otelení). Na druhou stranu dojnice potřebují odpočinek, zvláště v situaci, kdy v rozdoji nasazují okolo 50 litrů mléka.

Zároveň chovatel nesmí zapomínat na náklady na tzv. jalové dny, protože každý z nich může stát i pět eur na krávu. V rozhodování, kdy má smysl krávu zapustit, mu může významně pomoci systém SCR,“ konstatoval řečník.

Rychlá detekce

V současné době společnost SCR nabízí dva systémy: známý Heatime Pro a novinku SenseTime. Záleží na chovu, potažmo chovateli, který z nich si pro svoje stádo zvolí. Oba jsou schopné snížit jak náklady (na veterinární zákroky, na jalové dny, na hormony používané v reprodukci), tak množství pracovního času zaměstnanců, kteří se tak mohou věnovat jiným činnostem.

Systém Heatime se nejčastěji prodává ve verzi obsahující kromě sledování pohybové aktivity i přímou detekci přežycování plemenic. Senzor za levým uchem krávy je ve spojení s anténou s dlouhým dosahem umístěnou v blízkosti stáje. Data se zobrazují podle výběru chovatele buď na počítači, nebo na panelu ve stáji, případně na mobilním telefonu. Rotem Rabinovich přitom doporučuje verzi s počítačem, protože na něm se dá zobrazit více informací, a to jak v textové podobě, tak graficky.

Ovšem, jak dodává, systém nevyřeší problémy v chovu, pouze je detekuje. Má tedy smysl jen v těch podnicích, kde jsou zavedeny rutinní postupy a systémy které se stoprocentně dodržují. „Každá změna krávu rozhodí, je to zvíře preferující nudu,“ řekl doslova Rabinovich.

Zleva Rotem Rabinovich, Jana Jelínková a Vladimír Musil ml.

Termín zapuštění

Chovatel rozhoduje o termínu inseminace po zvážení všech dostupných informací. Díky SCR Heatime má k dispozici data o říji ve chvíli, kdy plemenic zvýší pohybovou aktivitu a omezí přežycování. V denním hlášení jsou tak přehledně označeny krávy, jichž se to týká, spolu s časem, po který je ještě inseminace relevantní.

Ve stájích, kde se inseminuje jednou denně, doporučuje Rabinovich v případě začátku tzv. inseminačního okna, trvajícího 26 hodin, následující den reinseminaci. Tento postup se podle jeho slov osvědčil i v případech takzvané velbloudí říje, tedy estru s dvěma vrcholy.

V chovech, kde je zajištěno zapuštění dvakrát za den, doporučuje řečník v případě začátku inseminačního okna ráno počkat na odpolední inseminaci, kde je větší pravděpodobnost zabřeznutí (a obráceně).

Monitoring zdraví

Systém SCR je schopný detekovat také plemenic trpící širokou škálou zdravotních problémů, od mastitid přes záněty dělohy až po metabolické poruchy. Systém najde problém dřív, než se projeví klinické příznaky a chovatel má tak možnost rychle a efektivně zasáhnout.

Jednou z častých komplikací v chovech vysokoprodukčních dojnic je tepelný stres. „Samotná teplota ve stáji však není dostatečným indikátorem toho, jak se kráva cítí. Proto firma

V Bohdalově se používá SCR už čtyři roky. Hlavní zootechnik Vladimír Musil je s ním spokojen

SCR vyvinula technologie ke sledování zrychleného dýchání plemenic. Tepelný stres je jedním z příkladů, jak se dá využít funkce Skupinová rutina," uvedl Rabinovich.

Skupinové aplikace jsou obecně určeny ke zjištění globálních vlivů ve stáji. Podle Rabinoviche je nutné zajistit mezi zvířaty co nejmenší variabilitu. Z výstupů skupinové aplikace se dá zjistit kromě tepelného stresu třeba efektivita krmení a další parametry.

Pohled veterináře

Na seminářích vystoupil také MVDr. Jiří Davídek ze společnosti FarmVet,

spol. s r. o., který má na starosti několik podniků využívajících systém SCR. Podle jeho slov je každá farma specifická, proto každý zootechnik musí při využívání systému zohlednit podmínky právě ve svém chovu. „Systém SCR je jako navigace v autě, pomůže vám dojet do cíle, ale řídit musíte sami," řekl MVDr. Davídek doslova.

Podle jeho názoru má největší smysl využívat Heatime obsahující aktivitu i přežvykování, jak uvedl na příkladu několika podniků. V jednom z nich se třeba za rok používání SCR snížil laktační den o 30 dní a také poklesl počet somatických buněk ve stádě. Na těchto ukazatelích je jasně vidět pozitivní vliv Heatime jak na reprodukci, tak na zdraví plemenic.

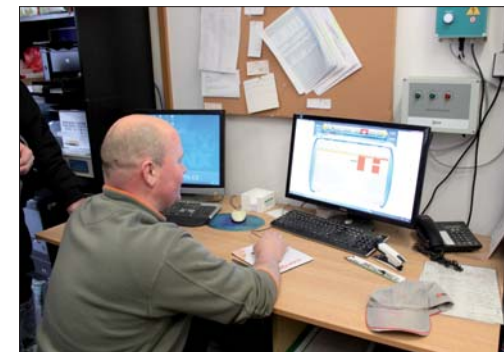
„Je potřeba si uvědomit, že velikost farem zhoršuje možnosti sledování krav. V okoloprodním období se často setkáváme s nevyhovujícím ustájením, nárůst užitkovosti navíc zvyšuje nároky na monitoring zdravotního stavu a reprodukce. Ve hře je také vyšší administrativní vyřízení zootechniků a obecný nedostatek pracovní síly v zemědělství, stejně jako snížení počtu veterinářů specializovaných na velká zvířata. V neposlední řadě sílí

vliv spotřebitelů na používání antibiotik a hormonů v chovech hospodářských zvířat," vyjmenoval MVDr. Davídek několik důvodů pro zavedení monitoringu aktivity a přežvykování.

Praktická ukázka

V rámci akce navštívili její účastníci dva podniky: ZD Krásná Hora nad Vltavou a akciovou společnost Agras Bohdalov. V tomto chovu se zájemců ujal hlavní zootechnik Ing. Vladimír Musil. „Náš podnik byl v České republice první, který systém Heatime zavedl. Za čtyři roky používání se znatelně podařilo zlepšit zdravotní stav krav, zlepšit reprodukci krav i jalovic a také omezit náklady na veterinární péči a používání hormonů," komentoval Ing. Musil. Všechny provozování kromě rekonstruovaných stájí pro jalovice ve středisku Rudolec jsou stelivové.

Průměrná užitkovost zdejších krav je na úrovni 12 500 až 13 000 kilogramů mléka za rok. Podle hlavního zootechnika v současné době už není cílem zvyšování užitkovosti, ale zlepšení welfare renovací ustajovacích prostor. SCR Heatime s přežvykováním se využívá plošně u všech krav, na základě

Jedním pohledem na obrazovku počítače zootechnik zjistí, kterým kravám se má věnovat

informací z něj se zapouští zhruba 70 procent krav. Starší krávy se inseminují po uplynutí 60 dní laktace, prvotelky od 70. dne laktace, přechází se na hormonálně řízenou reprodukci.

Aktivita se pomocí SCR monitoruje také u jalovic, podle hlavního zootechnika se podařilo za dobu provozu zvýšit březost u této kategorie o deset procent. Bonusem využívání Heatime u všech plemenic je pak podle jeho slov značná úspora pracovního času.

Jana Velechovská

Produktivní management – připojte se k tisícům chovatelů, kteří již využívají technologii od lídra na trhu monitorování krav pro produktivnější řízení a provoz.

- Nové řešení od předních lídrů v oblasti monitorování a identifikace hospodářských zvířat.
- Bezkonkurenční přesnost vyhledávání říje s precizním doporučením optimálního času inseminace.
- Uchopitelné informace pro proaktivní a individuální management zdravotního stavu.
- Pokročilé monitorování skupin.

Eurofarm systems s.r.o. | Puclice 72, 345 61 Staňkov
 Tel.: +420 724 199 838 | www.eurofarm.cz | info@eurofarm.cz